

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КИРИЧЕНКО ОЛЕГ ВІКТОРОВИЧ

УДК № 343.34: 343.9

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ
ПРОТИДІЇ ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВИМ ПОВІДОМЛЕННЯМ
ПРО ЗАГРОЗУ ГРОМАДСЬКІЙ БЕЗПЕЦІ**

*Спеціальність 12.00.08 — кримінальне право та кримінологія;
кримінально-виконавче право*

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Харків — 2005

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі кримінального права та кримінології Запорізького юридичного інституту МВС України

Науковий керівник: *кандидат юридичних наук, професор*

Куц Віталій Миколайович,

Харківський економіко-правовий університет,

завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін

Офіційні опоненти: *доктор юридичних наук, професор*

Музика Анатолій Ананійович,

Київський юридичний інститут МВС України,

проректор з наукової роботи

кандидат юридичних наук, доцент

Самощенко Ігор Вікторович,

Національна юридична академія

імені Ярослава Мудрого,

декан факультету підготовки юристів

для Міністерства закордонних справ України

Провідна установа: Одеська національна юридична академія,

кафедра кримінального права,

Міністерство освіти і науки України (м.Одеса)

Захист відбудеться “12” березня 2005 року о “10” годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 64.700.03 Національного університету внутрішніх справ (61080, м. Харків, пр. 50-річчя СРСР, 27).

З дисертацією можна ознайомитись в бібліотеці Національного університету внутрішніх справ за адресою: 61080, м. Харків, пр. 50-річчя СРСР, 27.

Автореферат розісланий “08” лютого 2005 року.

Вчений секретар

спеціалізованої вченої ради

В.С. Кириченко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. У зв'язку із зростанням кількості вчинених терористичних актів у світі, і зокрема в Україні, закономірно простежується загострення іншої проблеми — збільшення кількості випадків завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці. Для перевірки цих повідомлень правоохоронні органи змушені задіяти значні людські та матеріальні ресурси, призупиняти на деякий час діяльність установ, організацій і підприємств, що істотно дезорганізує життєдіяльність суспільства, виробничий процес, породжує неправдиві чутки, сіє паніку серед населення, викликає страх і невпевненість у громадян, завдає значної економічної шкоди, тобто суттєво порушує загальну громадську безпеку.

З огляду на такий стан справ у 1993 році Кримінальний кодекс України 1960 року було доповнено ст.206² “Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення або пошкодження об’єктів власності”. До введення цієї норми відповідальність за вказані дії наставала за ч.2 ст.206 як за злісне хуліганство, що не відбивало в повному обсязі сутність цього злочину.

У ст.259 “Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об’єктів власності” Кримінального кодексу України 2001 року (далі — КК) законодавець лише редакційно змінив диспозицію відповідної норми, від чого зміст складу злочину змін не зазнав. Зазначена кримінально-правова норма залишається досить складною для сприйняття та застосування у практичній діяльності, тому потребує подальшого вдосконалення.

За останнє десятиріччя цей вид злочину значно поширився в країні, тільки протягом 1996-2003 років органами внутрішніх справ зареєстровано близько п’яти тисяч фактів завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці, за якими порушено 1048 кримінальних справ. Незважаючи на це та недосконалу правову регламентацію відповідальності за його вчинення, кримінально-правові та кримінологічні аспекти протидії цьому злочину не знайшли належного теоретичного висвітлення і не були об’єктом самостійного комплексного дослідження. Лише окремі її аспекти розглядалися у публікаціях В.П. Ємельянова, В.С. Комісарова, В.М. Куца, В.А. Ліпкана, П.С. Матишевського, В.О. Навроцького, В.П. Тихого, О.М. Храмцова, В.М. Шевчука та інших.

Значна поширеність завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці, недостатня теоретична розробленість проблеми протидії цьому явищу, а також неефективне застосування ст.259 КК органами внутрішніх справ, обумовили обрання теми дисертаційного дослідження, яка є актуальною та має науково-практичне значення.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано відповідно до Концепції розвитку законодавства Верховної Ради України на 1997-2005 роки, розробленої

інститутом законодавства Верховної Ради України, Комплексної програми профілактики злочинності на 2001-2005 роки, затвердженої Указом Президента України від 25 грудня 2000 року №1376 та Указу Президента України від 18 лютого 2002 року №143 “Про заходи щодо дальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян”, а також плану наукових досліджень Запорізького юридичного інституту МВС України “Актуальні проблеми вдосконалення діяльності кримінальної міліції в боротьбі зі злочинністю на 2001-2005 роки”.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає у комплексному розв’язанні основних кримінально-правових та кримінологічних проблем протидії завідомо неправдивим повідомленням про загрозу громадській безпеці і формуванні на цій основі науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення відповідної норми КК, а також надання практичних рекомендацій у сфері правозастосовчої та профілактичної діяльності органів внутрішніх справ. Мета роботи зумовила такі основні завдання дослідження:

- на підставі аналізу об’єктивних, суб’єктивних і кваліфікуючих ознак складу злочину, передбаченого ст.259 КК, виявити найбільш складні й спірні положення теорії та практики застосування цієї кримінально-правової норми;
- розробити критерії відмежування завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці від суміжних злочинів та адміністративних деліктів;
- визначити сучасний стан завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці в структурі злочинності України;
- виявити причини та умови, що сприяють вчиненню злочину, передбаченого ст.259 КК;
- визначити конкретні попереджувальні заходи щодо запобігання та припинення завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці;
- сформулювати та обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення зазначеної кримінально-правової норми та практики її застосування в діяльності органів внутрішніх справ.

Об’єктом дисертаційного дослідження є кримінально-правові та кримінологічні аспекти протидії завідомо неправдивим повідомленням про загрозу громадській безпеці.

Предметом дисертаційного дослідження є положення чинного кримінального законодавства України про відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці, а також такого, що діяло раніше, кримінальне законодавство окремих зарубіжних країн, практика їх застосування, кримінальна статистика, система наукових поглядів та розробок щодо цієї проблеми.

Методи дослідження. обрані з огляду на поставлену мету, об’єкт і предмет дослідження. У роботі використані як загальнонаукові методи дослідження, так і методи, властиві для досліджень у правових науках. За допомогою історико-порівняльного методу досліджено історію розвитку кримінального законодавства щодо завідомо неправдивого повідомлення про загрозу

громадській безпеці. Використання юридичного (догматичного) методу та методу системного аналізу дозволило розглянути об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу злочину, передбаченого ст.259 КК, виявити недоліки цієї кримінально-правової норми, сформулювати пропозиції щодо вдосконалення законодавчої регламентації відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці. Компаративістський метод використовувався для порівняння положень законодавства України з відповідними положеннями кримінального законодавства зарубіжних країн (Австрія, Азербайджан, Білорусь, Голландія, Данія, Іспанія, Казахстан, Киргизстан, КНР, Польща, Російська Федерація, Франція, ФРН, Швеція, Швейцарія тощо). Статистичний та соціологічний методи використовувалися при вивченні правозастосовчої практики, причин та умов вчинення цього злочину, організації протидії його вчиненню.

Основні теоретичні висновки і положення дисертаційного дослідження спираються на результати аналізу кримінального, кримінально-процесуального, адміністративного, цивільного законодавства країни, законодавства інших держав, постанов Пленуму Верховного Суду України, наукових робіт вітчизняних та зарубіжних авторів: М.І. Бажанова, О.М. Бандурки, Л.М. Давиденка, І.М. Даньшина, П.С. Дагеля, А.І. Долгової, О.М. Джужи, В.П. Ємельянова, А.Ф. Зелінського, І.І. Карпеця, В.С. Комісарова, М.Й. Коржанського, В.М. Кудрявцева, Н.Ф. Кузнецової, В.М. Куца, В.А. Ліпкана, О.М. Литвака, П.С. Матишевського, С.Ф. Мілюкова, П.П. Михайленка, А.А. Музики, П.І. Орлова, В.Г. Павлова, М.І. Панова, І.В. Самощенко, О.Д. Сітковської, В.В. Сташиса, В.Я. Тація, В.П. Тихого, В.І. Ткаченка, В.М. Трубнікова, Г.А. Туманова, В.І. Фрізька, Н.М. Ярмиш, С.С. Яценка та інших.

У ході дослідження проаналізовано статистичні дані та аналітичні матеріали 1994-2004 років Міністерства внутрішніх справ України, Державної судової адміністрації України щодо виявлення, розкриття, розгляду і попередження злочинів, передбачених ст.259 КК. Вивчено 20 кримінальних справ цієї категорії, 98 матеріалів про відмову в порушенні кримінальних справ, проведено опитування 220 практичних працівників прокуратури та міліції.

Наукова новизна одержаних результатів. Робота є першим в Україні комплексним монографічним дослідженням кримінально-правових та кримінологічних аспектів протидії завідомо неправдивому повідомленню про загрозу громадській безпеці.

У дисертації обґрунтовуються такі нові положення і висновки, які виносяться на захист:

- визначено родовий, видовий, основний та додатковий безпосередні об'єкти завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці. Родовим об'єктом завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці є громадська безпека у широкому розумінні, видовим об'єктом — загальна громадська безпека. Основним безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст.259 КК, є загальна громадська безпека як цінність, яка зазнає шкоди тільки від цього злочину. Додатковими факультативними об'єктами розгляданого злочину є такі

- цінності, як життя, здоров'я, власність, порядок управління, громадський порядок тощо;
- за результатами дослідження об'єкта злочину запропоновано назву розділу IX КК викласти в такій редакції: “Злочини проти загальної громадської безпеки”;
 - обґрунтовано необхідність зміни назви статті 259 КК на таку: “Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці”;
 - доведено, що предметом злочину, передбаченого ст.259 КК, є інформація про відсутність небезпеки як необхідний компонент громадської безпеки;
 - проведено розмежування між предметом і засобами вчинення розгляданого злочину та доведено, що неправдива інформація як засіб вчинення цього злочину є обов'язковою ознакою об'єктивної сторони;
 - обґрунтовано доцільність зниження віку кримінальної відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці з 16-ти до 14-ти років;
 - доведено, що, згідно зі ст.259 КК, відповідальність настає лише за умисне неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці, про що свідчить вказівка на завідомість такого повідомлення, тобто точне знання про його неправдивість;
 - аргументовано власне тлумачення кваліфікуючих ознак складу злочину, передбаченого ст.259 КК та доцільність уточнення деяких з них. Замість тяжких наслідків пропонується встановити таке: “якщо воно призвело до загибелі людей, заподіяння тяжкого тілесного ушкодження хоча б одній особі або середньої тяжкості тілесних ушкоджень кільком особам, або завдало майнової шкоди у великих розмірах”;
 - запропоновано ст.259 КК доповнити приміткою такого змісту: “майновою шкодою у великих розмірах слід вважати прямі збитки на суму, яка у триста і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян”;
 - обґрунтовано відмежування завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці від суміжних злочинів та адміністративних деліктів, таких як терористичний акт, хуліганство, погроза вбивством, погроза знищення майна, групове порушення громадського порядку, завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину, завідомо неправдивий виклик спеціальних служб тощо;
 - вперше проаналізовано стан завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці в Україні, обґрунтовано висновок про тенденцію зростання кількості цих деліктів та зроблено висновок про те, що цей злочин є високолатентним;
 - визначено основні причини та умови, що сприяють вчиненню в Україні завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці і на цій основі рекомендовано заходи попередження цього злочину;
 - запропоновано низку напрямків удосконалення правоохоронної діяльності щодо попередження

завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці, а також підвищення ефективності роботи органів дізнання та досудового слідства з цієї категорії справ.

Практичне значення отриманих результатів. Викладені у дисертаційному дослідженні висновки, практичні рекомендації та пропозиції можуть бути використані для вдосконалення кримінального законодавства України, сприяти поліпшенню слідчо-судової практики при кваліфікації злочинів, передбачених ст. 259 КК, поліпшенню організації протидії їм та попередження їх вчинення.

Окремі теоретичні та практичні положення дисертації використовуються у навчальному процесі при викладанні курсантам і студентам Запорізького юридичного інституту МВС України навчальних курсів: “Кримінальне право”, “Кримінологія”, “Організація розкриття та розслідування злочинів”. Сформульовані рекомендації можуть бути використані під час підвищення рівня правових знань серед спеціалістів і населення (правовиховна діяльність).

Окремі висновки та пропозиції дисертанта направлені до Верховної Ради України для використання при підготовці проекту Закону України “Про внесення змін та доповнень до Кримінального кодексу України”. У практичну діяльність слідчих підрозділів, органів дізнання, карного розшуку та УБОЗ УМВС України в Запорізькій області впроваджені методичні рекомендації з питань кваліфікації та попередження завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці, а також впроваджені у практичну діяльність органів і підрозділів МВС України методичні рекомендації щодо розкриття та розслідування фактів завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об’єктів власності (ст.259 КК) працівниками органів внутрішніх справ.

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертаційного дослідження оприлюднені на шести науково-практичних конференціях: “Народне волевиявлення в Україні: історія і сучасність” (Запоріжжя, 2000), “Теорія та практика забезпечення розкриття та розслідування злочинів у сучасних умовах” (Київ, 2001), “Теорія та практика застосування чинного кримінального і кримінально-процесуального законодавства у сучасних умовах” (Київ, 2002); Всеукраїнських науково-практичних конференціях: “Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю на етапі реформування кримінального судочинства” (Запоріжжя, 2002), “Актуальні проблеми взаємодії судових та правоохоронних органів у процесі реалізації завдань кримінального судочинства” (Запоріжжя, 2004) та Міжнародній науково-практичній конференції “Проблеми й напрямки формування світогляду майбутніх працівників органів внутрішніх справ та забезпечення прав і свобод людини” (Запоріжжя, 2003).

Результати дослідження обговорювались, були схвалені і рекомендовані кафедрами кримінального права та кримінології Запорізького юридичного інституту МВС України та Національного університету внутрішніх справ для використання у навчально-виховному процесі

та практичній діяльності органів внутрішніх справ.

Публікації. Результати дисертації опубліковані в десяти статтях і тезах доповідей на науково-практичних конференціях, шість з яких у провідних фахових виданнях.

Структура та обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків (обсяг — 166 сторінок), списку використаних джерел та літератури (268 найменувань) та додатків (44 сторінки). Повний обсяг дисертації складає 234 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми дисертаційного дослідження, характеризується ступінь її наукової розробки та зв'язок з науковими програмами, планами, темами, визначається об'єкт, предмет, мета, основні завдання та джерела дослідження, його методологічні основи, розкривається наукова новизна та практичне значення отриманих результатів.

У **першому розділі "Об'єктивні кримінально-правові ознаки завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці"** досліджується об'єкт, об'єктивна сторона, об'єктивні кваліфікуючі ознаки завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці.

У **підрозділі 1.1. "Об'єкт та предмет завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці"** розглянуто родовий, основний безпосередній та додаткові об'єкти завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці, а також предмет цього злочину.

Спираючись на результати аналізу чинного законодавства України та узагальнюючи точки зору фахівців щодо визначення понять "безпека" і "громадська безпека", визначено, що родовим об'єктом завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці є громадська безпека, тобто стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави від негативних наслідків явищ соціального, природного або техногенного характеру, а також підтримка достатнього рівня цієї захищеності, котра може порушуватись багатьма злочинними діяннями, передбаченими нормами різних розділів Особливої частини КК.

Видовим об'єктом розгляданого злочину є загальна громадська безпека, тобто безпека не зумовлена певною, конкретною сферою життєдіяльності, котра порушується діяннями, передбаченими розділом IX КК "Злочини проти громадської безпеки". Далі відзначається термінологічна невідповідність назви розділу IX Особливої частини КК його змісту. До назви вказаного виду безпеки, а, відповідно, і до цього розділу, пропонується залучити широковживаний доктриною кримінального права термін "загальна громадська безпека". Громадська безпека як родовий об'єкт кримінально-правової охорони розподілена сьогодні у кримінальному законодавстві України на три самостійних види (загальна, виробнича та транспортна), котрі є видовими об'єктами кримінально-правової охорони. З огляду на це обґрунтовано доцільність класифікації громадської безпеки на види як об'єкти кримінально-правової охорони та запропоновано в процесі подальшого

вдосконалення кримінального законодавства назвати цей розділ КК “Злочини проти загальної громадської безпеки”.

Основним безпосереднім об’єктом злочину є загальна громадська безпека як цінність, яка зазнає шкоди тільки від одного цього злочину. Термінологічно це поняття співпадає з назвою видового об’єкта, але за обсягом, змістом, сутністю вони не співпадають, оскільки загальна безпека як видовий об’єкт — це цінність, яка зазнає шкоди не тільки від одного злочину, а від цілого виду тотожних злочинів, передбачених розділом IX КК. Додатковим об’єктом завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці виступають такі цінності, як життя, здоров’я, власність, порядок управління тощо. Ці об’єкти є факультативними, оскільки вони не завжди зазнають шкоди від цього злочину.

Чітка визначеність видів громадської безпеки та ієрархії об’єктів кримінально-правової охорони породжує питання про відповідність назви ст.259 КК її змісту. Пропонується назву ст.259 КК “Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об’єктів власності” скоротити та привести у відповідність до назви розділу IX: “Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці”.

Предмет злочину, передбаченого ст.259 КК, в диспозиції норми не вказано, але з її змісту випливає, що предметом цього злочину є інформація, котра містить відомості про відсутність небезпеки. Впливаючи на неї шляхом перекручення її змісту (тобто перетворюючи правдиву інформацію на неправдиву), суб’єкт вчинює злочинне діяння.

Для визначення меж кримінальної відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці і правильної організації протидії йому, велике значення має відмежування цього злочину від суміжних з ним за об’єктом (терористичний акт, хуліганство, погроза вбивством та погроза знищення майна, завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину тощо).

У підрозділі 1.2. *“Об’єктивна сторона завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці”* аналізується логічна структура складу завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці, спосіб та засіб вчинення злочину, розглядаються питання про стадії цього злочинного діяння, уточнюється момент закінчення злочину та проводиться його відмежування від суміжних злочинів і адміністративних правопорушень.

Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці вчиняється шляхом дії. Злочинна дія із зовнішнього боку завжди являє собою негативний суспільно небезпечний вплив суб’єкта на матеріальні і нематеріальні цінності, блага, які охороняються кримінальним законом. Цей вплив може виражатись як у фізичних діях (фізичні дії), так і за допомогою слів, жестів (інформаційні дії). Інформаційні дії полягають у такій суспільно небезпечній поведінці, яка спрямована на передачу відповідної інформації іншим особам і висловлюється в словесній

(вербальній) формі, а також у формі різноманітних дій, що несуть інформацію. Суб'єкт злочину передає інформацію, яка не відповідає дійсності і містить вигадані відомості про загрозу громадській безпеці іншим особам, котрі сприймають її як достовірну, і тим самим порушується громадська безпека. Отже, за допомогою інформаційних дій здійснюється завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці. Обґрунтовано, що розглядааний злочин вчинюється тільки інформаційним способом, при цьому інформація, що передається, є неправдивою за змістом. Доводиться, що обов'язковою ознакою об'єктивної сторони завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці є засіб вчинення злочину — неправдива інформація, а знаряддя його вчинення — відсутні.

Особливого значення у вирішенні проблеми кваліфікації злочину, передбаченого ст.259 КК, набуває дослідження змісту неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці, яке характеризується такими ознаками: містить вигадані відомості (наприклад, про підготовку вибуху, підпалу або інших дій, які загрожують загибеллю людей чи іншими тяжкими наслідками); характеризується правдоподібністю і може сприйматися тими, кому воно адресовано, як реальна загроза безпеці; заявникові заздалегідь відомо про відсутність загрози безпеці в дійсності.

Далі розглядається питання про момент закінчення цього злочину, склад якого належить до формальних. Злочин вважається закінченим з моменту доведення завідомо неправдивого повідомлення про вказану загрозу до відома адресата. При цьому "доведення" слід розглядати не як процес дії, а як її результат, тому злочин буде закінчено з моменту усвідомлення адресатом характеру загрози, що містяться у повідомленні. Отримане, але не усвідомлене адресатом щодо його характеру повідомлення утворює склад замаху на вчинення злочину. Якщо особа умисно створює умови для вчинення завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці, то дії винного слід кваліфікувати як готування до цього злочину, а намір учинити зазначені дії не утворює складу злочину.

За об'єктивною стороною завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці проводиться його відмежування від суміжних злочинів: терористичного акту (погрози вчинення терористичного акту), хуліганства, погрози вбивством, погрози знищення майна, групового порушення громадського порядку, завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину, вимагання (від погрози заподіяння потерпілому певної шкоди) та адміністративне правопорушення — завідомо неправдивий виклик спеціальних служб.

У підрозділі 1.3. "Об'єктивні кваліфікуючі ознаки завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці" розглядаються кваліфікуючі ознаки цього злочину, відмежовується повторність від продовжуваного злочину.

Згідно з ч.2 ст.259 КК, об'єктивними кваліфікуючими ознаками завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці є спричинення тяжких наслідків та повторність.

Ознаками повторності при вчиненні завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці є такі дії, коли кожна з них має самостійний характер, а не є повторенням того самого повідомлення одному й тому ж адресатові кілька разів. У деяких випадках повторністю слід вважати неодноразове повідомлення про загрозу громадській безпеці одному й тому ж адресатові, однак за умови, що на перше повідомлення відреагували відповідні органи влади і між першим та другим повідомленням пройшов певний час.

Для правильної кваліфікації завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці необхідно відмежовувати продовжуваний злочин від повторності. Продовжуваним злочином визнається неодноразове повідомлення адресатові вигаданих відомостей, що складається з ряду тотожних дій, які мають загальну мету порушення громадської безпеки, що охоплюються єдиним умислом винного і становлять у своїй сукупності один злочин.

Зазначений склад злочину за конструкцією є матеріальним, тому необхідними ознаками об'єктивної сторони є суспільно небезпечні наслідки (тяжкі наслідки) та причинний зв'язок між діями та наслідками. Причинний зв'язок у структурі об'єктивної сторони розгляданого злочину не становить собою єдиного цілого, а складається з окремих ланок. Встановлення причинного зв'язку у справах про завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці має низку особливостей, які притаманні розвиткові причинного зв'язку у цьому злочині. Доведене повідомлення не одразу призводить до настання суспільно небезпечних наслідків, а викликає його через деякий час.

Для правильної кваліфікації злочину пропонуємо розкрити поняття "тяжкі наслідки" та доповнити ст.259 КК примітками, в яких розкрити зміст майнової шкоди у великих розмірах.

У другому розділі "**Суб'єктивні кримінально-правові ознаки завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці**" досліджуються ознаки суб'єкта та суб'єктивної сторони злочину, передбаченого ст.259 КК.

У підрозділі 2.1. "*Суб'єкт завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці*" розглядаються особливості суб'єкта цього злочину.

Зазначено, що суб'єкт завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці є загальним. Це фізична, осудна особа, котра вчинила злочин, передбачений ст.259 КК, у віці не молодше 16-ти років. Пропонується зниження мінімальної вікової межі кримінальної відповідальності особам, які вчинили передбачений цією статтею злочин, з 16-ти до 14-ти років у зв'язку з поширенням цього виду злочину серед неповнолітніх (близько 50% таких злочинів вчиняються особами цієї категорії), усвідомленням фактичного характеру та суспільної небезпеки своєї поведінки, керування своїми діями в момент вчинення злочину. На думку провідних психологів і юристів, неповнолітні в 14 років здатні: 1) у повному обсязі сприймати, запам'ятовувати та осмислювати інформацію; 2) усвідомлювати та оцінювати мотив та мету своїх

дій; 3) простежувати можливі варіанти їх співвідношення з цінностями суспільства; регулювати свою поведінку в кримінально значимих ситуаціях; 4) прогнозувати і враховувати можливі наслідки своїх дій для інших осіб. Розглядається існування такого явища, як акселерація — прискорений фізичний розвиток неповнолітніх, що не відповідає соціальному та етичному формуванню особистості. Відповідальність за означений злочин за кримінальним законодавством деяких країн СНД (наприклад, Російської Федерації та Казахстану) настає з 14-ти років.

У підрозділі 2.2. "Суб'єктивна сторона завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці" розглядаються вина, мотив і мета, які становлять суб'єктивну сторону завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці.

Дослідження суб'єктивної сторони завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці передбачає встановлення насамперед форми вини, яка повинна виражатись у прямому умислі, тобто винний усвідомлює про суспільно небезпечний характер свого повідомлення, знає про її неправдивість та бажає довести його до відома невизначеної кількості людей чи представників організацій, установ або органів влади. Відсутність умисної форми вини виключає кримінальну відповідальність, оскільки відсутня одна з обов'язкових ознак складу цього злочину. Непрямий умисел при вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст.259 КК, також виключається. Особливістю складу злочину, передбаченого ч.2 ст.259 КК, є те, що вона передбачає наявність складної вини: прямого умислу щодо завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці і необережності щодо настання тяжких наслідків. У багатьох випадках завідомо неправдиві повідомлення вчиняються за наявності умислу, що виник раптово, але відомі і факти вчинення цього злочину із заздалегідь обдуманим умислом.

Поняття "завідомо" кореспондується зі словом "неправдивий" і визначає інтелектуальний момент умислу щодо відомостей, які повідомляються, тобто вказує, що суб'єкт не помиляється, а усвідомлює невідповідність переданої інформації дійсності. Вольовий же момент припускає бажання, тобто переслідування мети, введення в оману потерпілого. Винний повинен усвідомлювати, що відомості, які він передає потерпілому, не відповідають дійсності. Якщо ж особа передає інформацію, котра йому вірогідно не відома, то такі дії не є обманом.

При обмані особа повинна усвідомлювати хибність інформації, яка повідомляється іншій особі, свідомо вводити її в оману певним способом. Не можна вважати обманом передачу неправдивої інформації особою, яка не могла усвідомлювати свої дії чи керувати ними через хворобливий стан психіки або малолітній вік.

Диспозиція ст.259 КК не містить будь-якої вказівки на мотив цього злочину. З огляду на це мотив та мета вчинення розгляданого злочину можуть бути різними.

Вчинення завідомо неправдивого повідомлення без мети виключає прямий умисел, а значить і злочин, передбачений ст.259 КК. Винний у вчиненні завідомо неправдивого повідомлення може

мати за мету викликати неспокій людей, паніку або їх розгубленість; бажання розважитись або помститися за завдану винному образу чи відмову в його проханні з боку приватного, колективного чи державного об'єднання або з боку органів влади; з метою забезпечення вчинення в інших містах реальних терористичних актів або інших тяжких злочинів, вивчення складу оперативної групи та їх можливостей з метою вдосконалення ефективності злочинних дій тощо. Таким чином, мета цього злочину може бути різною, тому у кожному конкретному випадку мета повинна з'ясовуватися судом при визначенні ступеня суспільної небезпеки вчиненого і призначення покарання винній особі.

У третьому розділі "**Кримінологічні аспекти протидії завідомо неправдивим повідомленням про загрозу громадській безпеці**" розкриваються стан завідомо неправдивого повідомлення в Україні, причини та умови цього злочину та заходи щодо його попередження.

У підрозділі 3.1. "*Стан завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці в Україні*" висвітлено поширеність та масштаби завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці в Україні після криміналізації цього діяння.

Протягом 1996-2003 років на території країни органами внутрішніх справ зареєстровано близько п'яти тисяч фактів завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці. Якщо у 1996 році було зареєстровано 499 повідомлень, у 1997 р. — 633, то вже у 1998 р. — 971. З 1999 року по 2003 рік кількість зареєстрованих завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці зменшилась (у 1999 році — 783, 2000 році — 597, 2001 році — 679, 2002 році — 383, 2003 році — 249).

За наведеними даними кримінально-правової статистики, рівень завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці на території України значно зріс з 1994 року по 1998 рік. У 1994 році органами внутрішніх справ було порушено 18 кримінальних справ за ст.206² КК України 1960 року, в 1995 р. — 75 (+ 316% порівняно з 1994 роком), в 1996 році — 89 (+ 394,4%), в 1997 році — 95 (+427,8%), в 1998 році — 145 (+ 705,5%). З 1999 року по 2002 рік рівень цього виду злочину дещо знизився: в 1999 році було порушено 140 кримінальних справ (+ 677,7% порівняно з 1994 роком), в 2000 році — 89 (+ 394,4%), в 2001 році — 122 (+ 577,7%), в 2002 році — 95 (+ 427,8%). Проте в 2003 році було порушено 180 кримінальних справ, що майже вдвічі більше ніж у попередньому році, а у порівнянні з 1994 роком їх кількість зросла на 900%.

Дисертант звертає увагу на низький рівень розкриття цього виду злочину, що зумовлено насамперед відсутністю в чергових частинах міськрайвідділів відповідної звукозаписуючої апаратури, несвоєчасністю реагування працівників чергових частин на анонімні дзвінки, а також тим, що третина анонімних повідомлень спочатку надходить до керівників навчальних закладів, установ і організацій, а вже від них протягом певного часу безпосередньо до підрозділів міліції.

Проаналізовано матеріали про відмову у порушенні кримінальних справ за фактами завідомо

неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці і встановлено, що, по-перше, практичні працівники міліції роблять помилки при кваліфікації дій винної особи, а по-друге, при наявності складу злочину та при невстановленні “аноніма” органи внутрішніх справ відмовляють у порушенні кримінальних справ. Робиться висновок про високий рівень штучної латентності злочину, передбаченого ст.259 КК України.

У підрозділі 3.2. "Причини та умови, що сприяють завідомо неправдивому повідомленню про загрозу громадській безпеці" розглянута сукупність причин і умов, що сприяють цьому злочину, які мають місце у різних сферах життєдіяльності суспільства.

Дослідивши комплекс причин та умов злочинності взагалі, дисертант дійшов висновку, що до криміногенних факторів, які є основною причиною існування завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці, належать економічні, політичні, організаційно-управлінські, соціальні, правові і суспільно-психологічні фактори.

До основних умов, що сприяють цьому виду злочину, дисертант виділяє: недостатній рівень протидії органів внутрішніх справ цим злочинним проявам; необґрунтоване відмовлення в порушенні кримінальних справ через те, що не були відомі особи, котрі їх вчинили; недосконалість кримінально-правової норми, яка передбачає відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці; відсутність роз'яснень Верховного Суду України щодо застосування цієї норми; недосконалість методики розкриття таких злочинів; зниження ролі громадськості у боротьбі зі злочинністю, відставання форм і методів роботи; недоліки у системі правового виховання населення; безнаглядність і відсутність належного контролю з боку родини, відповідних служб та органів за поведінкою неповнолітніх; недоліки у виховній роботі навчальних закладів та організації дозвілля молоді тощо.

У підрозділі 3.3. "Попередження завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці" розглядається комплекс заходів попередження цьому злочині.

Сьогодні попередження злочинності посідає центральне місце в діяльності правоохоронних та інших державних органів. Дисертантом підтримується точка зору тих кримінологів, які всю сукупність попереджувальних заходів поділяють на заходи загальноспеціального і спеціально-кримінологічного впливу. До загальноспеціальних заходів попередження завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці належать заходи економічного, соціального, політичного, культурно-виховного, правового, організаційного, оперативного характеру, що дає можливість протистояти криміногенним чинникам. Зазначені заходи є основою спеціальної профілактики злочинів, оскільки їх спрямованість на вирішення завдань соціального розвитку протидіє усім криміногенним чинникам. До спеціально-кримінологічних засобів належать: 1) забезпечення належної охорони громадської безпеки та порядку. Правоохоронним органам на підставі аналізу та узагальнення даних про кримінологічну обстановку у громадських місцях слід

встановлювати і брати під контроль криміногенні об'єкти, ширше використовувати при цьому можливості громадськості, підвищувати якість роботи служби громадської безпеки ОВС;

2) застосування кримінально-правових норм для своєчасного реагування на готування до вчинення злочинів, втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність тощо;

3) своєчасне реагування на правопорушення, що вчиняються на ґрунті сімейних та інших побутових конфліктів;

4) підвищення ефективності діагностики психічних аномалій і акцентуацій у осіб з девіантною поведінкою й тих, хто перебуває на профілактичному обліку органів внутрішніх справ. Необхідно активізувати роботу центрів медико-соціальної реабілітації неповнолітніх, на які покладається обов'язок лікування правопорушників від алкоголізму, наркоманії й інших психічних аномалій;

5) прийняття Закону України “Про профілактику злочинів”, який би визначив систему заходів профілактики злочинів, порядок їх здійснення державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, об'єднаннями громадян, а також права та обов'язки державних органів та організацій, що проводять роботу з профілактики злочинів, та осіб, стосовно котрих здійснюються профілактичні заходи;

6) удосконалення кримінально-правової норми, передбаченої ст.259 КК, та практики його застосування;

7) своєчасне розкриття й розслідування фактів завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці громадян та вжиття до винних справедливого й індивідуалізованого покарання;

8) удосконалення методики розкриття й розслідування цього виду злочину.

Дисертант підкреслює, що нейтралізація перерахованих причин та умов, що породжують завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці, є засобом попередження цього виду злочину. Таким чином, протидіяти цьому явищу можливо не тільки силовими заходами, але й шляхом нейтралізації причин та умов, що її породжують.

У **висновках** підсумовуються результати дисертаційного дослідження, формулюються основні теоретичні положення та практичні рекомендації, які складають зміст роботи:

- за результатами дослідження об'єкта злочину, пропонується назву розділу IX КК викласти в такій редакції: “Злочини проти загальної громадської безпеки”, а назву ст.259 КК — “Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці”;
- за результатами дослідження суб'єкта злочину, пропонується зменшити вік кримінальної відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці з 16-ти до 14-ти років;
- за результатами аналізу кваліфікуючих ознак розкривається зміст тяжких наслідків неправдивого повідомлення “якщо воно призвело до загибелі людей, заподіяння тяжкого тілесного ушкодження хоча б одній особі або середньої тяжкості тілесних ушкоджень кільком особам, або завдало майнової шкоди у великих розмірах”.

Крім того, за результатами дослідження формулюється низка напрямків удосконалення

правоохоронної діяльності щодо попередження цього злочину, а також підвищення ефективності роботи органів дізнання та досудового слідства з цієї категорії справ.

На завершення пропонується нова редакція ст.259 КК:

“Стаття 259. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці

1. Завідомо неправдиве повідомлення про підготовку вибуху, підпалу або інших дій, які загрожують загибеллю людей чи іншими тяжкими наслідками, —

карається ...

2. Те саме діяння, якщо воно призвело до загибелі людей, заподіяння тяжкого тілесного ушкодження хоча б одній особі або середньої тяжкості тілесних ушкоджень кільком особам, або завдало майнової шкоди у великих розмірах, або вчинене повторно, —

карається ...

Примітка. Майнова шкода вважається заподіяною у великих розмірах, якщо прямі збитки становлять суму, яка в триста і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент вчинення злочину”.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

1. Кириченко О.В. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян: сучасний стан проблеми // Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України.— 2000.— №2.— С.155-159.
2. Кириченко О.В. Відмежування завідомо неправдивого повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення або пошкодження об'єктів власності від суміжних злочинів // Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України.— 2001.— №1.— С.198-205.
3. Кириченко О.В. Неправдивість інформації як одна з ознак злочину, передбаченого статтею 206-2 КК України // Збірник наукових праць "Держава і право" Інституту держави і права ім.В.М. Корецького НАН України.— 2001.— №12.— С.473-475.
4. Кириченко О.В. Кримінологічна характеристика завідомо неправдивого повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України.— 2001.— №4.— С. 82-92.
5. Кириченко О.В. Об'єкт завідомо неправдивого повідомлення про загрозу громадській безпеці // Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України.— 2003.— № 1.— С.194-203.
6. Кириченко О.В. Суб'єкт завідомо неправдивого повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності // Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України.— 2004.— № 2.— С.178-186.
7. Кириченко О.В. Телефонний тероризм під час проведення референдуму // Народне волевиявлення в Україні: історія і сучасність: Тези доповідей науково-практичної конференції 5

квітня 2000 р. м.Запоріжжя.— Запоріжжя: ЗДУ, 2000.— С.101.

8. Кириченко О.В. Історичні аспекти відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності // Теорія та практика застосування чинного кримінального і кримінально-процесуального законодавства у сучасних умовах: Тези доповідей науково-теоретичної конференції 25 квітня 2002 р. м.Києва: У 2 ч.— Ч.1.— К.: НАВСУ, 2002.— С.92-93.
9. Кириченко О.В. Кваліфікуючі ознаки завідомо неправдивого повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності // Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю на етапі реформування кримінального судочинства: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 14-15 травня 2002 р. м.Запоріжжя: У 2-х ч.— Запоріжжя: Юридичний інститут МВС України, 2002.— Ч.1.— С.82-85.
10. Кириченко О.В. Об'єктивна сторона злочину, передбаченого статтею 259 КК України // Актуальні проблеми взаємодії судових та правоохоронних органів у процесі реалізації завдань кримінального судочинства: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 28-29 травня 2004 р. м. Запоріжжя: У 2-х ч. — Запоріжжя: Юридичний інститут МВС України, 2004. — Ч.1. — С.110-114.

АНОТАЦІЇ

Кириченко О.В. Кримінально-правові та кримінологічні аспекти протидії завідомо неправдивим повідомленням про загрозу громадській безпеці. — Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 — кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.— Національний університет внутрішніх справ, Україна, Харків, 2005.

Дисертація висвітлює комплекс питань теоретичного і практичного характеру, пов'язаних з кримінально-правовими та кримінологічними аспектами протидії завідомо неправдивим повідомленням про загрозу громадській безпеці. У роботі проаналізовано об'єктивні та суб'єктивні кримінально-правові ознаки складу злочину, передбаченого ст.259 КК України; досліджено історію розвитку кримінального законодавства України; здійснено аналіз законодавства багатьох зарубіжних країн про відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці; проведено відмежування складу злочину “завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці” від суміжних складів, таких як хуліганство, терористичний акт, погроза вбивством, погроза знищення майна, завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину та адміністративного правопорушення — завідомо неправдивого виклику спеціальних служб; проаналізовано сучасний стан протидії завідомо неправдивим повідомленням про загрозу громадській безпеці в Україні, причини та

умови існування цього явища; запропоновано комплекс заходів попередження завідомо неправдивих повідомлень про загрозу громадській безпеці.

На підставі отриманих у ході дослідження результатів розроблено пропозиції щодо вдосконалення кримінального законодавства України, що передбачає відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу громадській безпеці.

Ключові слова: громадська безпека, злочини проти громадської безпеки, завідомо неправдиве повідомлення, обман, інформація.

Кириченко О.В. Уголовно-правовые и криминологические аспекты противодействия заведомо ложным сообщениям об угрозе общественной безопасности. — Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.08 — уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право.— Национальный университет внутренних дел, Украина, Харьков, 2005.

В диссертации освещается комплекс вопросов теоретического и практического характера, связанных с уголовно-правовыми и криминологическими аспектами противодействия заведомо ложным сообщениям об угрозе общественной безопасности. В работе проанализированы объективные и субъективные уголовно-правовые признаки состава преступления, предусмотренного ст.259 УК Украины; исследуется история развития уголовного законодательства Украины; осуществлен анализ законодательств многих зарубежных стран об ответственности за заведомо ложное сообщение об угрозе общественной безопасности; проводится отграничение состава преступления “заведомо ложного сообщения об угрозе общественной безопасности” от смежных составов, таких как хулиганство, террористический акт, угроза убийством, угроза уничтожения имущества, заведомо ложное сообщение о совершении преступления и административного правонарушения — заведомо ложного вызова специальных служб; анализируется современное состояние противодействия в Украине заведомо ложным сообщениям об угрозе общественной безопасности, причины и условия существования этого явления; предложен комплекс мероприятий по предупреждению данного вида преступления.

В работе дано научное определение понятию объекта заведомо ложного сообщения об угрозе общественной безопасности. Родовым объектом является общественная безопасность, т.е. состояние защищенности жизненно важных интересов личности, общества и государства от негативных последствий явлений социального, природного или техногенного характера, а также поддержание достаточного уровня этой защищенности, который может нарушаться многими преступными деяниями, предусмотренные в разных разделах Особенной части УК Украины. Видовым объектом данного преступления является общая общественная безопасность, т.е. безопасность не обусловлена конкретной сферой жизнедеятельности, и которая нарушается

деяниями, предусмотренными разделом IX УК Украины “Преступления против общественной безопасности”. Основным непосредственным объектом преступления, предусмотренного статьей 259 УК Украины, является общая общественная безопасность как ценность, которая “страдает” только от одного преступления, а дополнительным непосредственным (факультативным) — жизнь, здоровье, собственность, порядок управления, общественный порядок. По результатам исследования объекта преступления предлагается название раздела IX УК Украины озаглавить в следующем варианте: “Преступления против общей общественной безопасности”, а название статьи 259 — “Заведомо ложное сообщение об угрозе общественной безопасности”. Отмечено, что предметом преступления является информация об отсутствии опасности, а ложная информация является средством совершения преступления.

Субъектом заведомо ложного сообщения об угрозе общественной безопасности является физическое вменяемое лицо, которое на момент совершения преступления достигло возраста 16 лет. Автор обосновывает необходимость снижения возраста с 16-ти до 14-ти лет.

Теоретически обосновывается вывод о том, что согласно ст.259 УК Украины ответственность наступает только за умышленное ложное сообщение об угрозе общественной безопасности, о чем свидетельствует указание на заведомость.

На основании анализа квалифицирующих признаков преступления, автор предлагает раскрыть термин “тяжкие последствия” непосредственно в законе путем указания на такие признаки как гибель людей, причинение тяжких телесных повреждений хотя бы одному лицу или средней тяжести телесных повреждений нескольким лицам, причинение имущественного ущерба в крупных размерах, при этом под имущественным ущербом понимается прямые убытки на сумму, которая в триста и более раз превышает необлагаемый минимум доходов граждан.

Определены основные причины и условия, которые порождают и способствуют совершению в Украине заведомо ложных сообщений об угрозе общественной безопасности, на основании которого предложено ряд направлений по усовершенствованию правоохранительной деятельности по предупреждению данного преступления, а также повышению эффективности работы органов дознания и досудебного следствия з данной категорией дел.

На основании полученных в ходе исследования результатов, разработаны предложения о совершенстве уголовного законодательства Украины, которое предусматривает ответственность за заведомо ложное сообщение об угрозе общественной безопасности.

Ключевые слова: общественная безопасность, преступления против общественной безопасности, заведомо ложное сообщение, обман, информация.

Kirichenko O.V. The aspects of retroaction to wittingly inveracious notice about public security endangering in Criminal Law and Criminology. — Manuscript.

The thesis for obtaining the scientific degree of the Candidate of Law, speciality 12.00.08 — Criminal Law and Criminology; Criminal-executive Law.— National university of internal affairs, Ukraine, Kharkov, 2005.

The complex of theoretical and practical issues of the aspects of retroaction to wittingly inveracious notice about public security endangering in Criminal Law and Criminology is reflected in the thesis. The objective and subjective criminal and law elements essential to the offence, provided for by the Article 259 of the Criminal Code of Ukraine are analysed. The evolution of Criminal legislation of Ukraine is researched into. The responsibility for the wittingly inveracious notice about public security endangering in legislations of many foreign countries is analysed. The delimitation of corpus delicti “wittingly inveracious notice about public security endanger” from adjacent ones, such as hooliganism, act of terrorism, threat to kill, threat to damage property, wittingly inveracious notice about committing a crime and administrative offence — wittingly inveracious call of special services, is done. The current situation of retroaction to wittingly inveracious notice about public security endangering in Ukraine, the reasons and circumstances of this fact existing nowadays are investigated. The measures for prevention of wittingly inveracious notice about public security endangering are offered.

On the basis of the investigation the proposals to improve the Criminal legislation of Ukraine, concerning the sanctions for wittingly inveracious notice about public security endangering are made.

Key words: public security, offence against public security, wittingly inveracious notice, dishonesty, information.